

**Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра английского языкознания**

Аннотация к дипломной работе

**ФРАЗЕОСЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ ТАЙНЫ В РУССКОМ И
АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ: СОПОСТАВИТЕЛЬНОЕ
ЛИНГВОКОГНИТИВНОЕ ОСВЕЩЕНИЕ**

Савицкая Дарья Сергеевна

Научный руководитель:
доктор филологических наук, доцент
Гутовская Марина Степановна

2024

АННОТАЦИЯ

Дипломная работа: 50 стр., 2 главы, 64 научных, энциклопедических и лексикографических источников, 2 приложения.

Ключевые слова: фразеологизм, фразеосемантическое поле ‘тайна’, английский язык, русский язык, сопоставительная лингвокогнитивная методика.

Объект исследования — актуальные значения фразеологизмов, конституирующих фразеосемантические ‘тайна’ / ‘secret’ в русском и английском языках.

Предмет исследования — отдельно в каждом из привлекаемых к сопоставлению языков: а) совокупность выражаемых конституентами фразеосемантического поля основных и частных сем, представляющая собой основу для воссоздания содержания фразеологического концепта; б) упорядоченность во фразеосемантическом поле основных сем, раскрывающая структуру содержания фразеологического концепта.

Цель исследования заключается в установлении сходств и различий в содержании русского и английского фразеологических концептов ‘тайна’ / ‘secret’ и структурированности содержания коррелятивных (одноименных) концептов.

Методы исследования: контрастивно-лексикографический метод установления составов фразеосемантических полей, метод сплошной и направленной выборки фразеологического материала из лексикографических источников, метод цепочки словарных дефиниций, метод трех семантических шагов, компонентный анализ словарных дефиниций, сопоставительная лингвокогнитивная методика реконструкции содержания и структуры фразеологических концептов на основе фразеологических данных, метод сопоставительного анализа, описательно-аналитический метод.

Полученные результаты и новизна. В ходе работы были углублены представления о специфике обыденного осмысления феномена тайны и его отражения во фразеологических фондах русского и английского языков; выявлены особенности содержания и структуры коррелятивных фразеосемантических полей ‘тайна’ и ‘secret’. Новизна работы обусловлена объектом и предметом исследования: фразеосемантическое поле тайны в русском и английском языках ранее не изучалось посредством сопоставительной лингвокогнитивной методики.

Практическая значимость исследования и область применения. Результаты исследования могут быть использованы при дальнейшем изучении концепта ‘тайна’ в лингвокогнитивном и психолингвистическом

аспектах, а также в образовательном процессе: на занятиях по русской и английской фразеологии, межкультурной коммуникации, переводческой деятельности и компьютерному обеспечению, теории и практике перевода. Перспективным представляется изучение организации фразеосемантического поля тайны в других славянских, романо-германских и восточных языках и сравнение полученных данных по выбранным для исследования языкам.

Апробация результатов исследования: результаты исследования прошли апробацию на 79-й, 80-й и 81-й (диплом III степени) научных конференциях студентов и аспирантов БГУ.

АНАТАЦЫЯ

Дыпломная работа: 50 стар., 2 главы, 64 навуковых, энцыклапедычных і лексікаграфічных крыніц, 2 дадаткі.

Ключавыя словы: фразеалагізм, фразеасемантычнае поле ‘тайна’, англійская мова, руская мова, супастаўляльная лінгвакагнітыўная методыка.

Аб’ект даследавання — актуальныя значэнні фразеалагізмаў, якія канстытуюць фразеасемантычныя ‘тайна’ / ‘secret’ у рускай і англійскай мовах.

Прадмет даследавання — асобна ў кожнай з моў, якія прыцягваюцца да супастаўлення: а) сукупнасць выказваемых канстытуентамі фразеасемантычнага поля асноўных і прыватных сем, якая ўяўляе сабой аснову для ўзнаўлення зместу фразеалагічнага канцэпта; б) спарадкаванасць ва фразеасемантычным полі асноўных сем, якая раскрывае структуру зместу фразеалагічнага канцэпта.

Мэта даследавання заключаецца ва ўсталяванні падабенстваў і адрозненняў у змесце рускага і англійскага фразеалагічных канцэптаў ‘тайна’ / ‘secret’ і структураванасці зместу карэлятыўных (аднайменных) канцэптаў.

Метады даследвання: кантрасна-лексікаграфічны метады ўстанаўлення саставаў фразеасемантычных палёў, метады суцэльнай і накіраванай выбаркі фразеалагічнага матэрыялу з лексікаграфічных крыніц, метады ланцужка слоўнікавых дэфініцый, метады трох семантычных крокаў, кампанентны аналіз слоўнікавых дэфініцый, супастаўляльная лінгвакагнітыўная методыка рэканструкцыі зместу і структуры фразеалагічных канцэптаў на аснове фразеалагічных дадзеных, метады супастаўляльнага аналізу, апісальна-аналітычны метады.

Атрыманыя вынікі працы і навізна. У ходзе працы былі паглыблены ўяўленні аб спецыфіцы звычайнага асэнсавання феномена тайны і яго адлюстравання ў фразеалагічных фондах рускай і англійскай моў; выяўлены асаблівасці зместу і структуры карэлятыўных фразеасемантычных палёў ‘тайна’ і ‘secret’. Навізна працы абумоўлена аб’ектам і прадметам даследавання: фразеасемантычнае поле тайны ў рускай і англійскай мовах раней не вывучалася пры дапамозе супастаўляльнай лінгвакагнітыўнай методыкі.

Практычная значэнне даследавання і галіна прымянення. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны пры далейшым вывучэнні канцэпта тайны ў лінгвакагнітыўным і псіхалінгвістычным аспектах, а таксама ў адукацыйным працэсе: на занятках па рускай і англійскай фразеалогіі,

міжкультурнай камунікацыі, перакладчыцкай дзейнасці і камп'ютарным забеспячэнні, тэорыі і практыцы перакладу. Перспектыўным уяўляецца вывучэнне арганізацыі фразеасемантычнага поля тайны ў іншых славянскіх, рамана-германскіх і ўсходніх мовах і параўнанне атрыманых даных па выбраных для даследавання мовах.

Апрабавыя вынікі даследавання: вынікі даследавання прайшлі апрабавую на 79-й, 80-й і 81-й (дыплом III ступені) навуковых канферэнцыях студэнтаў і аспірантаў БДУ.

ANNOTATION

Thesis: 50 pages, 2 chapters, 64 scientific, encyclopedic and lexicographic references, 2 appendices.

Key words: phraseological unit, phraseological-semantic field 'secret', English, Russian, comparative linguocognitive methodology.

Research object: actual meanings of phraseological units that constitute the phraseological-semantic 'secret' in the Russian and English languages.

Research subject: separately in each of the languages involved in comparison: a) the totality of basic and particular semes expressed by the constituents of the phraseological-semantic field, which represents the basis for recreating the content of the phraseological concept; b) orderliness in the phraseological-semantic field of the main semes, revealing the structure of the content of the phraseological concept.

The aim of the thesis is to establish similarities and differences in the content of the Russian and English phraseological concepts 'secret' and the structure of the content of correlative (eponymous) concepts.

Research methods: contrastive lexicographic method of determination of constituents of phraseological-semantic fields, continuous and sporadic sampling methods of phraseological fields from lexicographic sources, method of the chain of dictionary definitions, method of three semantic steps, component analysis of dictionary definitions, comparative linguocognitive methodology for reconstructing the content and structure of phraseological concepts based on phraseological ones data, comparative analysis method, descriptive analytical method.

Research findings and novelty: in the study, the understanding of the specifics of the common comprehension of the phenomenon of secret and its reflection in the phraseological funds of the Russian and English languages was deepened; peculiarities of the content and structure of the correlative phraseological-semantic field 'secret' in Russian and English languages were identified. The novelty of the work lies in the fact that the phraseological-semantic field of secret in the Russian and English languages has not previously been studied through a comparative linguocognitive methodology.

Practical significance: the results of the study can be used in the subsequent study of the concept of 'secret' in linguocognitive and psycholinguistic aspects as well as in the educational process: in classes on Russian and English phraseology, intercultural communication, translation activities and computer support, theory and practice of translation. It seems promising to study the organization of the phraseological-semantic field of secret in other Slavic, Romano-Germanic and

Oriental languages and compare the data obtained for the languages selected for research.

Approbation of the research results: the research results were tested at the 79th, 80th and 81st (III degree diploma) scientific conferences of of BSU professors, students and postgraduates.